
MUZEJSKA MANIFESTACIJA 'MUZEJI IZVAN MUZEJA – MIM' (...nešto posve novo i prilično hrabro u muzejskoj praksi...)

---

mr. sc. NEDILJKA PRLJ ŠIMIĆ □ Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb

---

KATARINA KRIZMANIĆ □ Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb

IM 50, 2019.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS

sl.1. Ugao Cesarčeve i Bakačeve ulice,
MIM_2018.

sl.2. MIM_2018. Predavanje o Riznici Zagre-
bačke katedrale, MIM_2018.

sl.3. Radionica Čarobni svijet fosila, HPM i
ŠPUD, MIM_2018.

Muzejska manifestacija *Muzeji izvan muzeja* (MIM) proslavila je u svibnju 2019. drugu godišnjicu svog postojanja, a svima je zapravo znano koliko su zahtjevne te prve godine života i koliko se toga mora svladati u njima. Taj put prošao je i naš MIM, ali pritom je važno naglasiti i onaj drugi, nimalo lakši dio, koji bismo u slobodnom izričaju mogli nazvati porođajnim mukama. Drugim riječima, sama ideja o toj muzejskoj manifestaciji nastala je mnogo prije njezina prvog pojavljivanja u kulturnom životu. Na 3. kongresu muzealaca Hrvatske, održanome u jesen 2014. u Opatiji, prezentiran je rad o toj temi (Prlić Šimić, Krizmanić, 2014.), koji je naišao na zainteresiranost, odobravanje i prihvaćanje kolega muzealaca. Ta je činjenica bila dodatni poticaj autoricama rada, ali ne i jamstvo za realizaciju projekta. Presudan trenutak za MIM dogodio se kad je on u sklopu programske djelatnosti Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja prijavljen na javni natječaj Turističke zajednice grada Zagreba, koja ga je odmah prepoznala i bila ga spremna podržati. No ni nakon toga manifestacija nije odmah zaživjela već joj je trebalo još neko vrijeme koje je dobro iskorišteno jer je ideja dodatno sazrijevala te je, zahvaljujući diskusijama i konstruktivnim prijedlozima članova autorskog tima (Nediljka Prlić Šimić, Katarina Krizmanić i Nedjeljko Mikac), dobivala željene obrise.

I tako je tek 2018. Hrvatski prirodoslovni muzej, u suradnji s Turističkom zajednicom grada Zagreba, od 16. do 20.

sl.4. Muzej izvan muzeja 2019., Trg bana Josipa Jelačića, Zagreb

sl.5.a-b. MIM_2019. Detalji muzejskih postava u modulima paviljona, MIM_2019.

sl.6.a-c. Predavanja u sklopu manifestacije, MIM_2019.

svibnja održao prvu muzejsku manifestaciju pod nazivom *Muzeji izvan muzeja_MIM_2018*, vezanu za Međunarodni dan muzeja (16. do 20. svibnja) i organiziranu na uglu Bakačeve i Cesarčeve ulice, neposredno uz Trg bana Josipa Jelačića.

Na manifestaciji su sudjelovali Hrvatski prirodoslovni muzej (organizator i nositelj projekta), Arheološki muzej u Zagrebu, Muzej za umjetnost i obrt, Muzej suvremene umjetnosti i Tehnički muzej *Nikola Tesla*. Muzeji sudionici predstavljeni su u MIM „paviljonu” – u impozantnoj i atraktivnoj instalaciji izgrađenoj od prozračne drvene strukture u obliku golemoga gnijezda. Sama struktura „paviljona” u potpunosti je odražavala duh ideje o zajedničkoj prezentaciji

muzejske baštine te je njome uspostavljena vizualna komunikacija između posjetitelja i muzejskih izložaka.

Svaki se od muzeja u svome modulu predstavio prigodnom ekspozicijom:

Hrvatski prirodoslovni muzej (HPM): *Kabinet čudesa*

Arheološki muzej u Zagrebu (AMZ): *Arheo-špansir po Zagrebu i okolici*

Tehnički muzej Nikola Tesla (TMNT): *Bicikl: jučer, danas, sutra*

Muzej suvremene umjetnosti (MSU): *MSU vid(e)okrug*

Muzej za umjetnost i obrt (MUO): *1960-e – prostor modne reinterpretacije.*

Muzeji su sudjelovali i u organizaciji popratnih sadržaja toga kulturnog događaja (radionica, predavanja, vodstava i sl.). U sklopu cjelokupnog programa održano je 11 zanimljivih stručnih predavanja pozvanih predavača, koja nisu bila samo usko vezana za muzejsku djelatnost, već su se referirala na kulturnu baštinu općenito, sagledanu s različitih stajališta. Predavanja su se održavala u obližnjim prostorima kavane *Johann Franck*, u Riznici Zagrebačke katedrale i na Tribini grada Zagreba, što je također bilo u skladu s idejom izlaska muzejskih sadržaja izvan vlastitih zidova.

Za vrijeme trajanja manifestacije održano je 18 dobro posjećenih muzejskih radionica, pri čemu je svaki dan svaki od muzeja sudionika bio zastupljen s po jednom radionicom, a u sklopu tih aktivnosti održani su i stručni razgledi po užem središtu Zagreba, zanimljivo vodstvo do prve galerije i krovništva katedrale te glazbena radionica prirodoslovne tematike. Također, u sklopu manifestacije održane su i tradicionalne radionice „Čarobni svijet fosila” Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja, u suradnji sa Školom primijenjene umjetnosti i dizajna Zagreb. Na samom otvorenju upriličena je premijera nagrađenoga dokumentarnog filma *Slušaj kamen* autorice Maje Fišter u produkciji Dokumentarnog programa Hrvatske radiotelevizije.

Osim prepoznatljivog MIM-ova paviljona, atraktivnosti manifestacije pridonijela je i replika Penkalina aviona CA10, koja je bila postavljena uz sam paviljon.

U 2019. ponovo smo se našli zajedno, s pozitivnim iskustvom iz 2018., s istim entuzijazmom i možda još većim nestrpljenjem da putem druženja i zabave saznamo što nam donosi nova manifestacija MIM-a. Tako se Hrvatski prirodoslovni muzej, u suradnji s Turističkom zajednicom grada Zagreba, opet prihvatio organizacije muzejske manifestacije *Muzeji izvan muzeja*, ali ovaj put uz potporu Ministarstva kulture RH i Grada Zagreba. Bilo je to uoči Međunarodnog dan muzeja (18. svibnja 2019.) na Trgu bana Josipa Jelačića. U tada već prepoznatljivom paviljonu, s gotovo geometrijski pravilno raspoređenim modulima, predstavili su se prošlogodišnji muzeji sudionici, kojima su

sl.7.a-e Radionice u MIM-ovu paviljonu, MIM_2019.

sl.8. Radionica u školi, MIM 2019.

se pridružili i Hrvatski povijesni muzej, Etnografski muzej te gostujući muzej Radboa iz Radoboja.

Muzeji su u svojim modulima prezentirali prigodne postave, a sudjelovali su i u organizaciji popratnih sadržaja (radionica, predavanja, vodstava i sl.).

Muzejske izložbe u paviljonu MIM-a 2019. bile su:

Hrvatski prirodoslovni muzej (HPM): *Novi Hrvatski prirodoslovni muzej 2022. za 21. stoljeće*

Arheološki muzej u Zagrebu (AMZ): *Arheo-kutak*

Hrvatski povijesni muzej (HPM): *Pod repom na Jelačić placu*

Muzej za umjetnost i obrt (MUO): *Kako se osjećati dobro u Muzeju za umjetnost i obrt*

Etnografski muzej (EMZ): *Kapa dolje! 100 godina Etnografskog muzeja*

Tehnički muzej Nikola Tesla (TMNT): *Pišem ti pismo...*

Muzej suvremene umjetnosti (MSU): *MSU 10*

Muzej Radboa iz Radoboja: *Muzej Radboa*.

Na poledini jednoga od modula u sklopu paviljona bili su izloženi plakati iz Zbirke muzejskih plakata Muzejskoga dokumentacijskog centra, koje je dizajnirao Boris Ljubičić uz Međunarodni dan muzeja.

Programski je dio i 2019. obuhvatio zanimljiva stručna predavanja, njih osam, koja su na dojmiv i poučan način aktualizirala različite kulturne i muzeološke teme. Predavanja su se održavala u obližnjim prostorima kavane *Johann Franck* te u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića.

Muzejske radionice održavane su u samom paviljonu kad je vrijeme to dopuštalo, a kao alternativa organizirano je gostovanje MIM-a u Osnovnoj školi *Silvije Strahimir Kranjčević* i u Općoj privatnoj gimnaziji, što se pokazalo dobrim potezom.

Posebna atrakcija ovogodišnje MIM-ove manifestacije bio je odljevak teropodnog dinosaura, izrađen prema modelu dinosaura trajno izloženoga na Brijunima. Uvijek zanimljiv dinosaur, sastavni dio ekspozicije Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja, plijenio je pozornost i mamio mališane na neizostavno fotografiranje. S druge strane paviljona svoje je mjesto našla podvodna promatračka komora, vrijedan predmet Tehničkog muzeja *Nikola Tesla*, koji kao da je upućivao apel o nužnosti restauracije muzejske građe.

A sve se to zbivalo pod „budnim okom” bana Josipa Jelačića, koji je kao eksponat *in situ* upotpunjavao taj jedinstveni prikaz na istoimenome trgu.

Novost u sklopu MIM-a 2019. bila je panel-rasprava o temi uloge muzeja i muzejske građe u razvoju kulturnog turizma. U raspravi su sudjelovali predstavnici Grada Zagreba i Ministarstva kulture RH, nekoliko ravnatelja muzejskih institucija te profesor s Fakulteta političkih znanosti koji se, među ostalim, bavi problematikom brendiranja. Zaključci

te rasprave bili su afirmativni i upozorili su na činjenicu da su ovakve i slične manifestacije poželjne i dobrodošle u kulturnom životu grada Zagreba, ali i drugih sredina.

Manifestaciju je pratio dvojezični katalog koji sadržava osnovne informacije o samom događanju, koncept predstavljanja svakog muzeja sudionika, kao i pregled cjelovitog programa s popratnim događanjima (Krizmanić, K. i Prlj Šimić, N., 2019.).

S obzirom na velik broj sudionika i otvoreni prostor na kojemu se održava, organizacija MIM-a zahtjevan je i složen posao s mnogo vidljivih i manje vidljivih problema koji katkad obeshrabuju. No broj posjetitelja, koji se mjeri desetima tisuća, zanimanje kolega muzealaca koji se raspituju što će biti na sljedećemu *MIM-u*, kao i činjenica da su se gotovo svi prolaznici zaustavljali i fotografirali ispred paviljona ili u njemu, a te su fotografije na različite načine putem društvenih mreža obišle velik dio svijeta, daju nam poticaj za nove izazove i na neki način obvezuju.

Stoga bi, ako se u sljedeće godine bude planirala manifestacija *Muzeji izvan muzeja*, trebalo uzeti u obzir činjenicu da će u prvoj polovici 2020. Hrvatska predsjedavati Vijećem Europe. Zato bi muzeji sudionici trebali prezentirati najprepoznatljivije eksponate iz svojih fondusa, kako bismo Europi i svijetu pokazali bogatstvo i raznovrsnost kulturne baštine Hrvatske.

LITERATURA

1. Prlj Šimić, N.; Krizmanić, K. *Muzeji izvan muzeja (Museums beyond museums)*. Zbornik 3. kongresa muzealaca Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem. Opatija: Hrvatsko muzejsko društvo, 2017., str. 313-318. (objavljeno u 2018.).
2. Krizmanić, K.; Prlj Šimić, N. (ur.). *Muzeji izvan muzeja 2019*. Katalog manifestacije. Zagreb: Hrvatski prirodoslovni muzej, 2019., 55 str.

Primljeno: 6. lipnja 2019.

THE MUSEUM EVENT "MUSEUMS BEYOND MUSEUMS"

The museum event "Museums beyond Museums" has been a feature of the Croatian cultural scene for two years. The project was conceived as a kind of step outside, taking the museums outside their own premises. It brings the rich cultural heritage up close to the visitors, among whom there are increasing numbers of tourists. At the same time it enhances museum-public interaction via the new media and because of the use of open-air, public space. In the production of the programme part of the project (exhibitions, lectures, workshops) important museum institutions took part, contributing to their communicating with each other better and preparing the ground for the planning of joint museum projects, which could be one of the core features of the future cultural strategy of the city of Zagreb and indeed of Croatia.

The goals of the event (abbreviated to MIM in Croatian) are primarily to sensitise the public to the museum heritage, the museums presenting themselves in an innovative and unconventional manner, additionally enriching the cultural and tourism offer. The idea is for this event to become a kind of museum festival, that it takes root in the best possible manner and that in the foreseeable future it should involve as many Croatian museums as possible, as well as visiting European museums.

sl.9. *Muzej izvan muzeja 2019.*, detalj s Trga bana Jelačića

sl.10. Panel-rasprava u kavani *Johann Franck*, MIM_2019.

foto: Nives Borčić i Katarina Krizmanić